

HELSINGBORGS KOMMUN

2023-09-07

kontaktcenter@helsingborg.se

1 (8)

Dnr- SI 2022:6930

Uppföljningsbeslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av Västra Berga
skolas anpassade grundskola belägen i Helsingborgs
kommun

Inledning

Skolinspektionen har genomfört en regelbunden kvalitetsgranskning vid Västra Berga skolas anpassade grundskola. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen ett antal utvecklingsområden för skolenheten som angetts i beslut den 2023-01-31.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Västra Berga skolas anpassade grundskola senast den 2023-08-28 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsbehov. Helsingborgs kommun har inkommit med en sådan redovisning den 2023-08-25.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Rektors ledarskap

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten.

Bedömning och betyg

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på huvudmannens arbete.

Skolinspektionen avslutar granskningen.

Bakgrund

Rektors ledarskap

Författningsstöd

Anpassad grundskola:

Utbildningens utformning och syfte: 1 kap. 4, 5, 9–10 §§ skollagen (2010:800).

Rektors pedagogiska ansvar och ansvar för inre organisation och för personalen: 2 kap. 9–10 och 34 §§ skollagen.

Systematiskt kvalitetsarbete enhetsnivå: 4 kap. 4–7 §§ skollagen.

Rektorns ansvar för att tillhandahålla flexibel, tidsenlig och tillgänglig utbildning: 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen.

Läroplan för anpassad grundskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Bedömningen var: Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling. Ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Rektor behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera elevers kunskapsresultat utifrån, för skolformen, relevanta indikatorer på elevers kunskapsutveckling.

Av huvudmannens redovisade åtgärder framgår att rektorn har påbörjat ett arbete med att följa upp elevers kunskapsresultat genom att skaffa sig ett dokumenterat underlag som löper över tid och kan utgöra en grund för analys. För att synliggöra kunskapsutvecklingen hos elever som läser mot ämnesområden, exempelvis, har speciallärare utformat en observationsmall som stöd för bedömning. Dessutom har pedagogerna sambedömningsträffar, där även lärare i praktiskt-estetiska ämnen deltar. Samtliga omdömen dokumenteras nu i det digitala systemet utifrån tre olika kunskapsnivåer: ännu ej godtagbara, godtagbara och mer än godtagbara. Framöver kommer lärarna också att dokumentera kunskapsmålen utifrån matriser utarbetade från läroplanen för den anpassade grundskolan. För eleverna som läser mot ämnen används nu Skolverkets bedömningsstöd i svenska "Gilla läsa skriva" och matematik "Gilla matematik" på lågstadiet såväl som på mellan- och högstadiet. Rektorn har också avsatt tid för arbetslaget att träffas varje vecka och diskutera elevernas kunskapsutveckling. Av redovisningen framgår också att analysmöten genomförs fyra gånger per år för att synliggöra elevers kunskapsnivå både på grupp- och individnivå, men även trivsel, studiero och närvaro behandlas på dessa möten. Vem som deltar på

dess möten framgår inte, men väl att dessa möten ligger till grund för utformningen av insatser och åtgärder. Huruvida rektorn har gjort en analys av de insamlade resultaten och vilka slutsatser rektorn i så fall dragit, framgår emellertid inte.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

Anpassad grundskola:

Utbildningens utformning och syfte samt hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4–5 och 10 §§ skollagen.

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen.

Trygghet och målinriktat arbete mot kränkande behandling: 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ skollagen.

Den anpassade grundskolans syfte: 11 kap. 2 § skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Bedömningen var: Skolan arbetar i låg utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet. Ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande del:

- Rektor behöver skapa former för att samla in och analysera underlag som visar elevers uppfattning om trygghet och planera och genomföra åtgärder som grundar sig på analysen.

Av huvudmannens redovisade åtgärder framgår att rektorn har skapat former för att samla ihop och analysera underlag gällande elevers trygghet och genomföra åtgärder utifrån analysen. Som exempel har eleverna fått trivselenkäter, som är anpassade för elevgruppen. Dessa kommer även i fortsättningen genomföras två gånger per år och för att säkerställa att eleverna uppfattar vad som efterfrågas genomförs enkäterna då vid dubbla tillfällen med kort mellanrum. Av den bilagda enkäten framgår att enkäten är utformad med frågor i text och bild och med ansiktssymboler som svarsalternativ som motsvarar ett glatt, ett neutralt och ett argt/ledset ansikte. Utöver frågor om huruvida eleven trivs och upplever sig som trygg i skolan omfattas även frågor om eleven har kompisar och vad eleven tycker om olika skolmiljöer såsom klassrummet, kapprummet och rastsituationer. Arbetslagen har analyserat resultaten av enkäterna och genomfört åtgärder. Dessutom har alla arbetslag analyserat enkäterna tillsammans och identifierat gemensamma nämnare när det gäller trivsel, studiero och närvaro. På analysmöten och vid elevhälsoteamsmötena förs också kontinuerliga

diskussioner kring både elevers och elevgruppers trivsel. Enligt redovisningen har ovanstående åtgärder lett till förändringar i lärmiljön för att förbättra studieron i en grupp som läser mot ämnesområden. I en grupp som läser mot ämnen har de ovanstående åtgärderna lett till att ett värdegrundsarbete påbörjats, fler samtal om trivsel och kamratskap samt ett beslut om mobilfri skoldag i syfte att minska konflikter och främja de sociala relationerna inom gruppen. Enligt huvudmannens redovisning visar den senaste mätningen att elevernas trygghet och trivsel har ökat och en positiv förändring mot högre närvaro också har noterats. Att arbetet med att samla in och analysera underlag gällande elevers trygghet ska ske kontinuerligt framgår av den bilagda årsklockan. Det framgår också att skolan utöver de egna enkäterna kommer att använda sig av Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

Anpassad grundskola:

Likvärdig utbildning och rektors ansvar: 1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§ skollagen.

Elevers utveckling mot målen och arbete med extra anpassningar och särskilt stöd: 3 kap. 3, 5 och 7 §§ skollagen.

Den anpassade grundskolans utformning och syfte: 11 kap. 2, 3, 5 och 11 skollagen.

Utvecklingssamtal och individuell studieplan: 11 kap. 15–16 a §§ skollagen.

Betygssättning: 11 kap. 17, 19–23 §§ skollagen.

Bedömningsstöd: 10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Bedömningen var: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Rektor behöver tillsammans med lärare utveckla former för kontinuerliga och framåtsyftande återkopplingar till eleverna gällande deras kunskapsutveckling i förhållande till kriterier för bedömning och betyg.

Av huvudmannens redovisade åtgärder framgår att rektorn tillsammans med lärare har påbörjat ett arbete med att utveckla former för kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling till eleverna. Exempelvis får eleverna som läser mot ämnesområden nu inför varje lektion, med hjälp av bildstöd, veta vilket ämnesområde och vilket/vilka mål

som lektionen kommer att behandla. Enligt redovisningen får eleverna muntlig återkoppling efter lektionen och eleverna reflekterar då också själva om målen för lektionen är uppnådda. Det framgår emellertid inte om återkopplingen/reflektionen gäller elevens individuella lektionsarbete eller hela gruppens och på vilket sätt den genomförs. Individuella mål finns emellertid uppsatta vid varje elevs arbetsplats, för att eleven ska kunna följa sin utveckling, men när/hur eller om eleven får framåtsyftande återkoppling på arbetet mot dessa mål, nämns inte. Vidare framkommer att för de elever som läser mot ämnen presenterar lärarna syftet och kunskapsmålen inför temaområden. Kunskapsmålen repeteras under temats gång och synliggörs när de uppnåtts, men på vilket vis de synliggörs framkommer inte. De elever som inte uppnår kunskapsmålen har ett framåtsyftande samtal med specialläraren och en plan upprättas för att ge eleverna möjlighet att nå kunskapsmålen. Däremot framgår inte hur eller om elever som uppnått målen också får framåtsyftande återkoppling på sitt arbete. Enligt huvudmannens redovisning har ovanstående arbetssätt bidragit till att eleverna har blivit mer delaktiga i och mer medvetna om sin kunskapsutveckling. Ytterligare åtgärder som skolan kommer att genomföra är att använda matriserna i det digitala systemet och föra framåtsyftande samtal med eleverna. Det framgår emellertid inte när eller hur ofta sådana samtal ska föras, av vem och om alla elever då kommer att omfattas.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd
<i>Anpassad grundskola:</i> <i>Huvudmannens ansvar att för en likvärdig utbildning som uppfyller syftet och tar hänsyn till barnets bästa:</i> 1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a §§ skollagen. <i>Kompetens för rektor, lärare och elevhälsa:</i> 2 kap. 11–13, 18, 25 och 29 §§ skollagen (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare). <i>Ansvar för kompetensutveckling, flexibilitet, lokaler och utrustning:</i> 2 kap. 34–36 §§, 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen. <i>Systematiskt kvalitetsarbete huvudmannanivå:</i> 4 kap. 3 och 8 §§ skollagen. Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Bedömningen var: Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning. Ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla ett mer aktivt och riktat stöd till rektorn utifrån en förbättrad kunskap om verksamhetens resultat, förutsättningar och behov.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen påbörjat ett utvecklingsarbete som omfattar flera olika åtgärder. Som en del i huvudmannens arbete med att få en förbättrad kunskap om verksamheten har huvudmannen exempelvis beslutat om förändringar inom ramen för sina verksamhetsdialoger så att dessa, utöver rektorns totala ansvarsområde, också omfattar en individuell verksamhetsdialog mellan ansvarig verksamhetschef och personal vid Västra Berga skolas anpassade skola. Vidare framhåller huvudmannen att de frågor och underlag som verksamhetsdialogerna ska utgå ifrån ska anpassas på ett bättre sätt så att de motsvarar den anpassade grundskolans specifika förutsättningar. Enligt de redovisade åtgärderna har en tydligare tidsplan och ett tydligare syfte utarbetats för huvudmannens påbörjade arbete med att ta fram kriterier för att bedöma kvalitet i den anpassade grundskolan. De framtagna indikatorerna ska utgöra en del av underlaget för de framtida kvalitetsdialogerna. Härutöver beskriver huvudmannen i sin redogörelse att ett arbete är påbörjat för att även den mall som huvudmannen tillhandahåller för skolenhetens samlade analys av sin verksamhet, i form av en kvalitetsrapport, ska bli bättre anpassad efter skolformens specifika förutsättningar.

Ytterligare åtgärder som ett led i att ge ett bättre riktat stöd till rektorn utgörs, enligt huvudmannens redovisning, bland annat av att syftet och organiseringen av huvudmannens nätverk för rektorer i anpassad grundskola har förtydligats och setts över. Det framgår emellertid inte på vilket sätt det setts över eller vad översynen lett till i praktiken. Vidare har ett mer omfattande och tydligare stöd riktat till den anpassade grundskolan utformats som en del av huvudmannens verksamhetsstöd, via den centrala elevhälsan. Härutöver framgår att huvudmannen fortsatt arbetat med att utveckla främjandet av kontakter med det omgivande samhället, genom att tydliggöra rollfördelning, förväntningar och ansvarsfördelning mellan respektive skolas SSA-team (Samverkan Skola, Arbetsliv), övrig personal och den centralt placerade studie- och yrkesvägledaren. Enligt huvudmannen kommer arbetet att fördjupas ytterligare för att också förbättra elevers möjligheter till prao, med utgångspunkt i respektive skolas SYV-plan.

I sin redovisning beskriver huvudmannen även att det påbörjade utvecklingsarbetet har bidragit till en ökad medvetenhet om att huvudmannen behöver arbeta mer systematiskt tillsammans med respektive skolenhet. Vidare har huvudmannens roll i nätverket för rektorer i anpassad skola förtydligats och utvecklingen av

verksamhetsdialogerna har gett ett bättre fokus på den enskilda skolenhetens framgångar och utmaningar. Slutligen framgår av huvudmannens redovisning att det påbörjade utvecklingsarbetet med att förbättra kvalitetsuppföljning och stöd till skolenheten är ett långsiktigt arbete som kommer att genomföras och följas upp över tid, för att arbetet ska kunna anpassas till uppkomna behov

Skolinspektionen bedömer sammantaget att huvudmannen och rektorn, i samverkan med personalen, har påbörjat ett arbete med att vidta åtgärder för att höja kvaliteten i sitt arbete. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för att fullfölja arbetet och avslutar härmed granskningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare

Signerat av: Kerstin Martinsson

X Lena Osvaldsson

Föredragande

Signerat av: Lena Osvaldsson

I handläggningen av ärendet har även Therése Mineur och Fredrik Joneman, utredare, medverkat.